RAPORT O STANIE GMINY IRZĄDZE

Urząd Gminy Irządze

Irządze nr 124
42-446 Irządze
NIP 577-16-83-301
Regon 000991249

tel.(034) 3543009
fax.(034) 3543110
urzad@irzadze.pl
www.irzadze.pl

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy Gminy Irządze

Raport o stanie gminy Irządze został opracowany za 2018 rok na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 506). Celem przygotowania raportu jest wgląd w obecną sytuację gospodarczą i społeczną gminy Irządze, co w latach następnych pozwoli dokonać analizy poziomu rozwoju gminy. Podstawowym zadaniem gminy jest zaspokajanie podstawowych potrzeb wspólnoty, czyli jej mieszkańców. W celu realizacji tego zadania gmina prowadzi działalność finansową polegającą na pobieraniu dochodów i realizowaniu wydatków. Złożoność działalności gminy generuje powstawanie problemów, które gmina musi rozwiązywać przy ograniczonych zasobach i nieograniczonych potrzebach. Możliwości finansowe gminy w realizowaniu zaplanowanych inwestycji są zależne od wielkości pozyskanych środków finansowych, bowiem możliwości budżetu gminy są niewystarczające i ograniczone. Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym doszło do realizacji znaczących inwestycji w największym stopniu wykonane zostały w infrastrukturze drogowej i pomimo wielu innych płatności sytuacja finansowa gminy jest dobra i stabilna. W raporcie zgromadzone zostały również dane przedstawiające zakres funkcjonowania instytucji wydatkujących środki z budżetu gminy. Raport zawiera analizę następujących obszarów działalności gminy tj.: finanse gminy, zadania inwestycyjne, infrastrukturę transportową i komunikacyjną, mienie komunalne, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, zagospodarowanie przestrzenne, oświatę, pomoc społeczną, organizacje pozarządowe oraz wodociągi. Zapraszam wszystkich mieszkańców do zapoznania się z tym dokumentem stanowiącym źródło najistotniejszych informacji w naszej działalności. Jestem przekonany, że zawarte w tym raporcie informacje są opisem wykonywanych przez samorząd działań administracyjnych i gospodarczych służących utrzymaniu zasobów gminy oraz działań na rzecz jej rozwoju.

WÓJT GMINY
mgr Jan Molenda

Wstęp

Spis treści:

1. Informacje ogólne,
2. Finanse gminy,
3. Zadania inwestycyjne,
4. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna,
5. Struktura demograficzna,
6. Mienie komunalne,
7. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
8. Zagospodarowanie przestrzenne
9. Działalność gospodarcza,
10. Bezrobocie,
11. Oświata,
12. Pomoc materialna dla uczniów
13. Wydarzenia kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna,
14. Opieka zdrowotna,
15. Uzależnienia i przemoc w rodzinie,
16. Pomoc społeczna,
17. Organizacje pozarządowe,
18. Wodociągi i kanalizacja,
19. Realizacja Uchwał Rady Gminy,
20. Działania Wójta Gminy.

1. Informacje ogólne

Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Irządze jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie zawierciańskim. Od północy graniczy z gminą Lelów, od wschodu z gminą Szczekociny, od południa z gminą Kroczyce, od zachodu z gminą Niegowa.

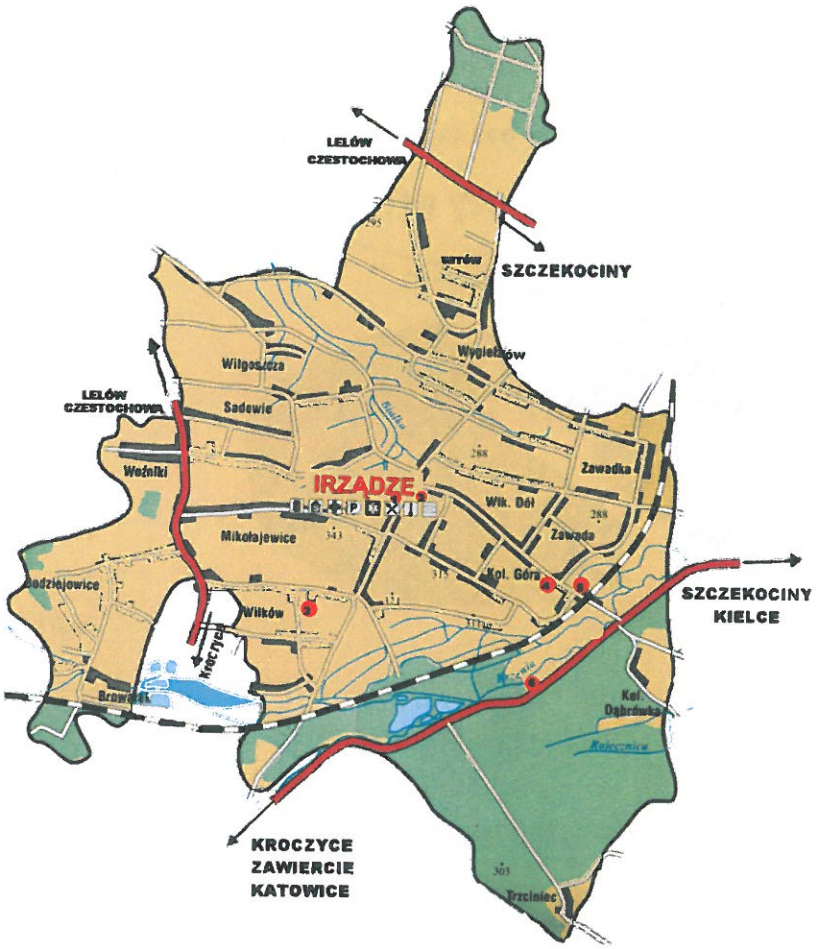

Zachodnia granica jest jednocześnie granicą otuliny Jurajskich Parków Krajobrazowych. W południowej części gminy przebiega centralna magistrala kolejowa Katowice – Warszawa. Powierzchnia gminy wynosi 73,5 km^2. Średnia gęstość zaludnienia – 36 osób/km^2. Ośrodkiem gminnym jest miejscowość Irządze. Gmina podzielona jest na 11 sołectw: Irządze, Zawada Pilicka, Witów, Wygiełzów, Mikołajewice, Sadowie, Woźniki, Bodziejowice, Zawadka, Wilków, Wilgoszcza, z których największą liczbę ludności posiadają Irządze, Witów i Zawada Pilicka. Gmina leży na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej na obszarze o dużych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, u zlewni rzeki Pilicy. Tereny gminy położone są na graniczącym z Jurą Progu Lelowskim. Przeważająca część obszaru gminy leży na wysoczyźnie lessowej o pagórkowatej i urozmaiconej powierzchni, wznoszącej się przy zachodniej granicy terenu (okolice Zagórza) na wysokość 382,5 m n.p.m. i opadającej w kierunku północno-wschodnim. Spod pokrywy lessów, w zachodniej części, miejscami odsłaniają się ostańce, zbudowane ze skalistych wapieni. Powierzchnię wysoczyzny przecinają liczne wąwozy i niewielkie nieckowate dolinki. W granicach gminy występują dwa duże obszary leśne oraz kilka mniejszych o zróżnicowanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Największy obszar leśny występuje na południu gminy i jest położony w dolinie rzeki Krztyni, powiązanej z doliną Pilicy. Na terenie gminy znajduje się kilkanaście żywych

pomników przyrody, z których warto wymienić: Park w Irządzach stanowiący cenny, XVIII wieczny zabytek sztuki ogrodowej, lipę drobnolistną o obwodzie pnia 750 cm rosnącą przy budynku Urzędu Gminy Irządze, a także dęby szypułkowe w Bodziejowicach oraz modrzew europejski i lipę drobnolistną w Zawadzie Pilickiej. Gmina Irządze jest gminą o typowo rolniczym charakterze wynikającym głównie z korzystnych dla produkcji rolnej warunków przyrodniczych. Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców. Na jej terenie występują urodzajne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, których jakość determinuje możliwości przekształcenia przestrzeni rolniczej na użytkowanie nierolnicze. Przeważają gleby klas III i IV, prawnie chronione przed zmianą użytkowania na nierolnicze, zaś użytki zielone (łąki i pastwiska), klasyfikowane są jako II – VI klasy z przewagą gleb klasy III i IV. O dominującej roli rolnictwa w gospodarce gminy świadczy struktura użytków rolnych , w której ponad 82,1% zajmują użytki rolne. Wśród tych ostatnich 85,5% przypada na grunty orne, a 14,5% na łąki.

Procentowy udział klas bonitacyjnych gruntów ornych

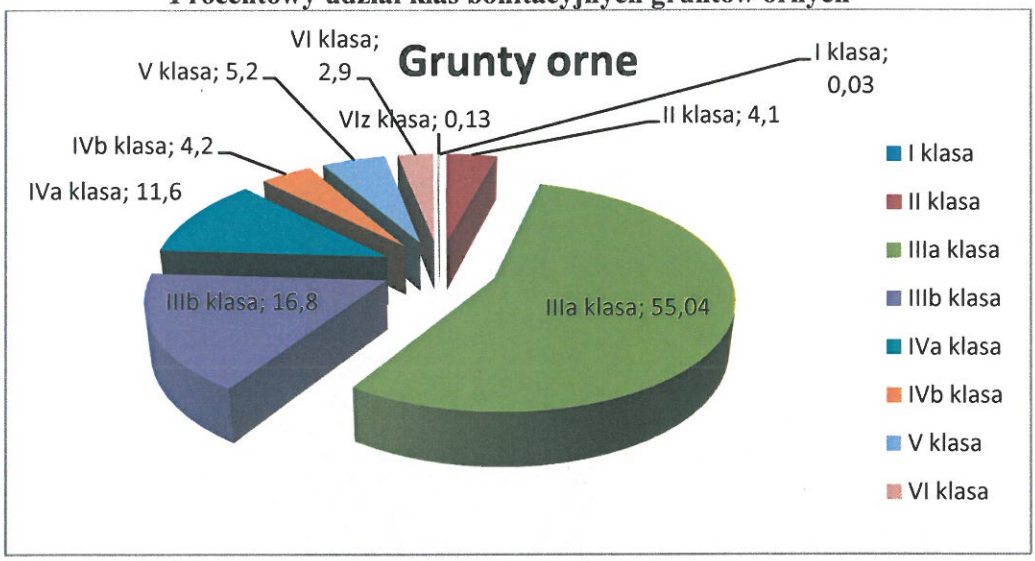

Procentowy udział klas bonitacyjnych użytków zielonych

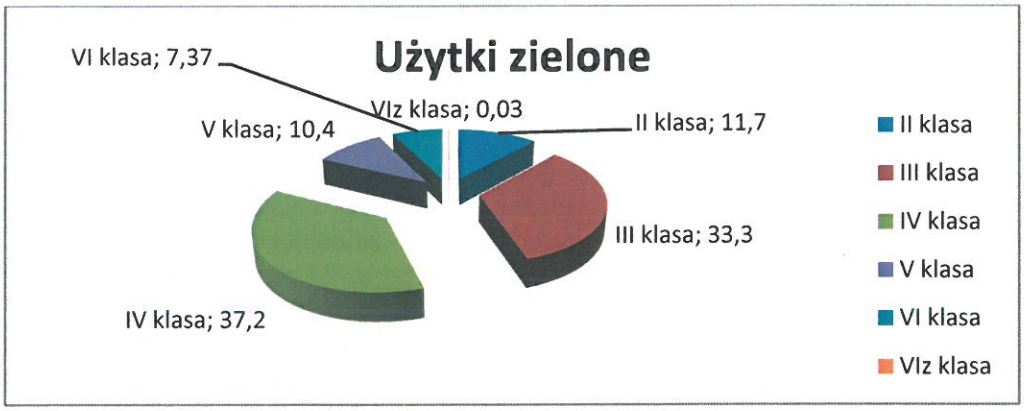

Lasy oraz grunty leśne i zadrzewione zajmują 31,5% powierzchni gminy. Na terenie gminy Irządze w 2018 roku funkcjonowało 1120 gospodarstw rolnych, w których największy odsetek stanowią gospodarstwa do 5 ha (72,9%) oraz od 5-10 ha (21,2%), a gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha stanowi 5,9%. Wykres poniższy przedstawia strukturę gospodarstw rolnych.

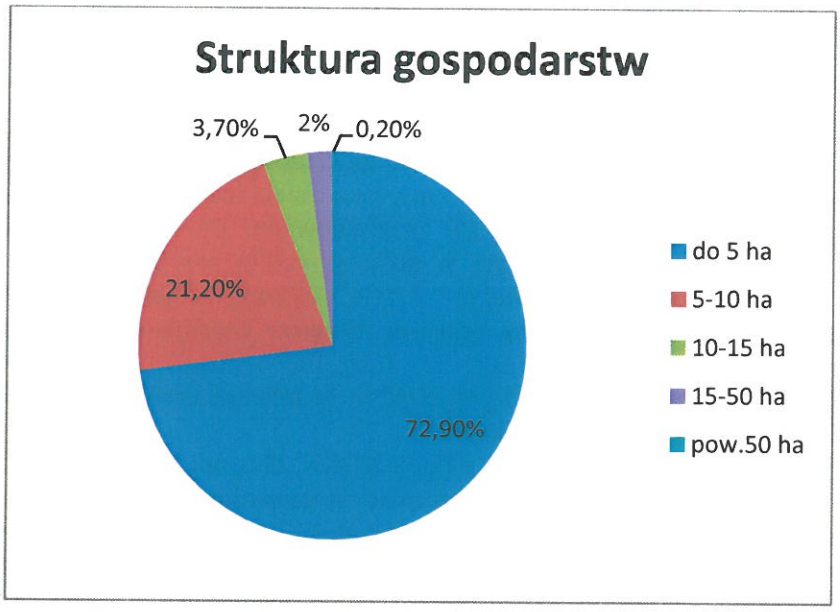

Gmina Irządze została reaktywowana z dniem 1 października 1982r. Irządze to miejscowość o ponad tysiącletniej przeszłości (najstarsza wzmianka w 977 roku). Nazwa wiąże się z czeską księżną Dąbrówką - matką chrzestną Polski, która po zawarciu związku małżeńskiego z pogańskim księciem Mieszkiem I podróżując do Poznania w roku 965 zatrzymała się obok istniejącego prężnego Opola twierdząc że to są "Jej rządza - rządy". Opole Irządzkie aż do 986r. należało do Czech i stanowiło znaczący gród w państwie Wiślan, które zchrystranizował Swiętopeł Morawski z pomocą Metodego. Wynika stąd, że Opole Irządzkie przyjęło chrześcijaństwo w obrządku bizantyjskim jeszcze przed chrztem polskim. Ziemie te stanowiły uposażenie żon królowych i księżnych władców polskich. Od roku 1220 część wsi należała do klasztoru a część do dziedziców stanu rycerskiego herbu LIS - (zm. 21.07.1229r.). W roku 1987 obchodzono jubileusz 1020-lecia istnienia miejscowości Irządz. W czasie uroczystości wręczono Gminie Irządze odznaczenia nadane przez Radę Państwa "Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski".

Przyroda :

Zachodnie tereny gminy graniczą z otuliną Parku Krajobrazowego "Orlich gniazd". Natomiast od płd. i wsch. otaczają ją dolina rzeki Pilica. W południowej części gminy znajduję się rezerwat leśny "Kępina". Rezerwat ten utworzony w 2005r. zajmuje powierzchnię 89 ha i chroni naturalne zbiorowiska: lasu łęgowego, olsu porzeczkowego i roślin zielonych. Na jego obszarze występują liczne źródła i wywierzyska. Do obszarów cennych przyrodniczo zalicza się ponadto Skarpę Irządzką (160 ha - zbiorowiska łąkowo - leśne, ostoja leśna). Zabytkowy charakter posiadają także drzewostany dawnych parków dworskich w Irządzach (lipy, graby, jesiony, kasztanowce i wiązy)

Turystyka i rekreacja :

W gminie znajdują się atrakcyjne, tereny wypoczynkowe otoczone dużym kompleksem leśnym nad rzeką Krztynią. Tereny gminy to raj dla miłośników spokojnego wypoczynku na łonie natury.

Twórczość regionalna :

„Święto porzeczki" to wydarzenie, które dzięki współpracy władz gminy oraz lokalnych liderów z LGD „Perła Jury" na stałe weszło do kalendarza gminnych uroczystości i dało nowe możliwości promocji tradycyjnych porzeczkowych przetworów i nalewek, a także prezentacji dorobku Kół Gospodyń Wiejskich. Innym wydarzeniem realizowanym w gminie są występy miejscowej Orkiestry Dętej która nie tylko uświetnia miejscowe uroczystości, ale promuje swoją gminę uczestnicząc w przeglądach i konkursach, gdzie zdobywa liczne nagrody oraz wyróżnienia.

Zabytki:

Irządze: Zespół parkowo-dworski. Dwór budowany w XVIII wieku dla rodziny Misiewskich, przekształcony gruntownie w XIX w. Budynek parterowy , murowany, tynkowany oparty na rzucie prostokąta dziewięcioosiowy. Od frontu czterofilarowy portyk z XIXw. z tarasem od strony południowej Obecnie właścicielem jest Urząd Gminy, użytkujący jednocześnie budynek dworu.

Park w Irządzach stanowi cenny zabytek XVIII wieczny sztuki ogrodowej. Ogród barokowy w typie włoskim o cechach francuskich.
Kościół p.w. św. Wacława (XV w.), Miejscowość Irządze wzmiankowana datą 1220 rok. Parafia funkcjonowała od 1334 roku. Od 1390 r. istniał kościół, który został przebudowany w latach 1470-1480. W latach 1650-1655 kościół został częściowo zniszczony przez Szwedów. Zachowała się część prezbiterium.W 1657 r. kościół został odbudowany, jako obiekt jednonawowy. W 1738r. dobudowano kaplicę. W kolejnych latach kaplice zostały przebudowane. Do obecnego czasu zachowała się najstarsza część kościoła tj. prezbiterium w stylu gotyckim przełom XIV i XV wieku. Część zachodnia to późniejszy okres tego obiektu o tyle ciekawy, że jest zwieńczony piękną wieżą, a fronton przyozdobiony jest sześcioma figurami. Wnętrze kościoła-ołtarze stiukowe na ścianach polichromia.
Wygiełzów Zespół parkowo-dworski z I poł. XIX w. Murowany dwór leży na wzgórzu i otoczony jest dwoma potokami wpadającymi do rzeki Białki.
Zawada Pilicka Zespół parkowo-dworski z I poł. XIX w. Dworek leżący w centralnej części parku, posiada fronton z czterema kolumnami. W otaczającym go parku o układzie tarasowym rosną m.in. modrzew europejski i lipa drobnolistna (pomnik przyrody)

2. Finanse Gminy

Dochody budżet Gminy Irządze w 2018 roku zostały zrealizowane w kwocie 12 086 222,90 zł. tj. 95,48%
Udział poszczególnych składników w dochodach Gminy ilustruje poniższy wykres.

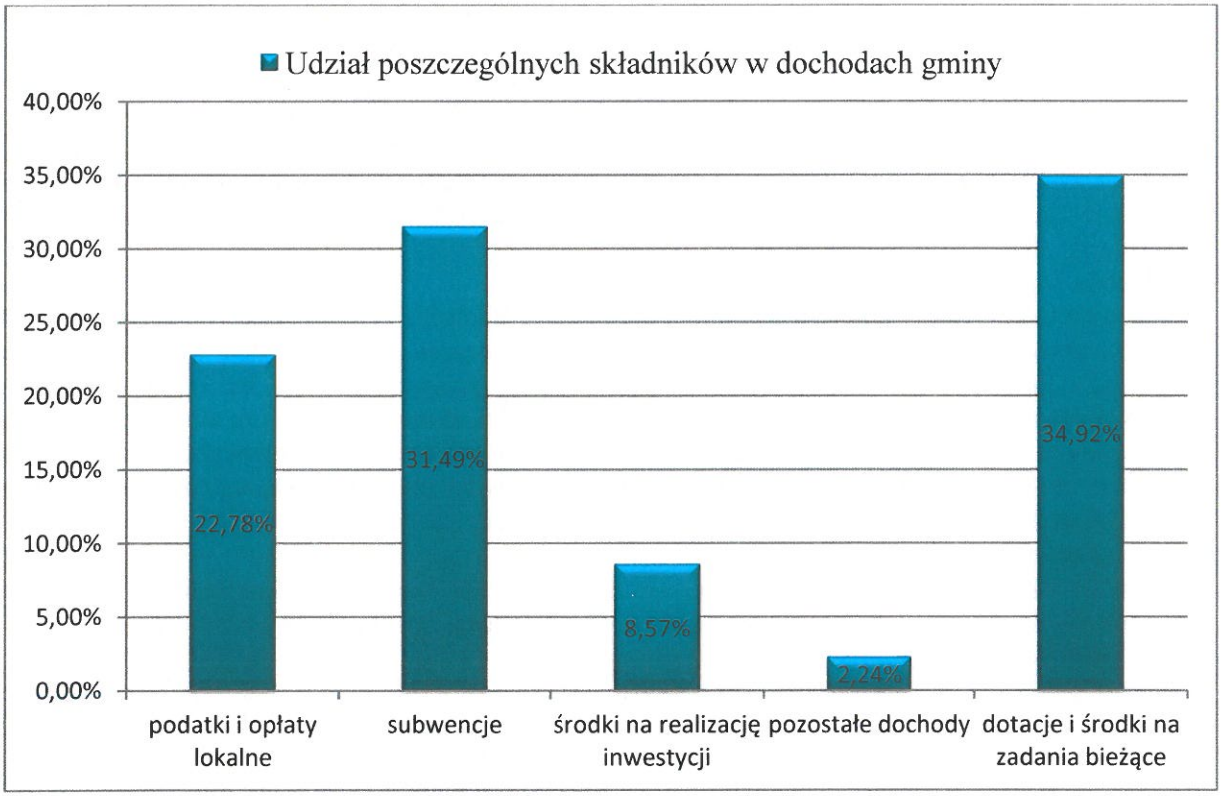

Największy udział w dochodach gminy w ubiegłym roku stanowiły dotacje i środki na zadania bieżące, następnie subwencje z budżetu państwa tj. subwencja oświatowa i ogólna oraz dochody własne pochodzące głównie z podatków i opłat lokalnych, w tym w największym stopniu z wpływów z podatku rolnego , leśnego, od nieruchomości oraz od środków transportowych Udział dochodów własnych w dochodach gminy wynosi 25,03%.

Wydatki budżetu gminy zostały zrealizowane na kwotę 11 848 549,04 złotych , w tym 12,56 % to udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Udział poszczególnych składników w wydatkach gminy przedstawia poniższy wykres.

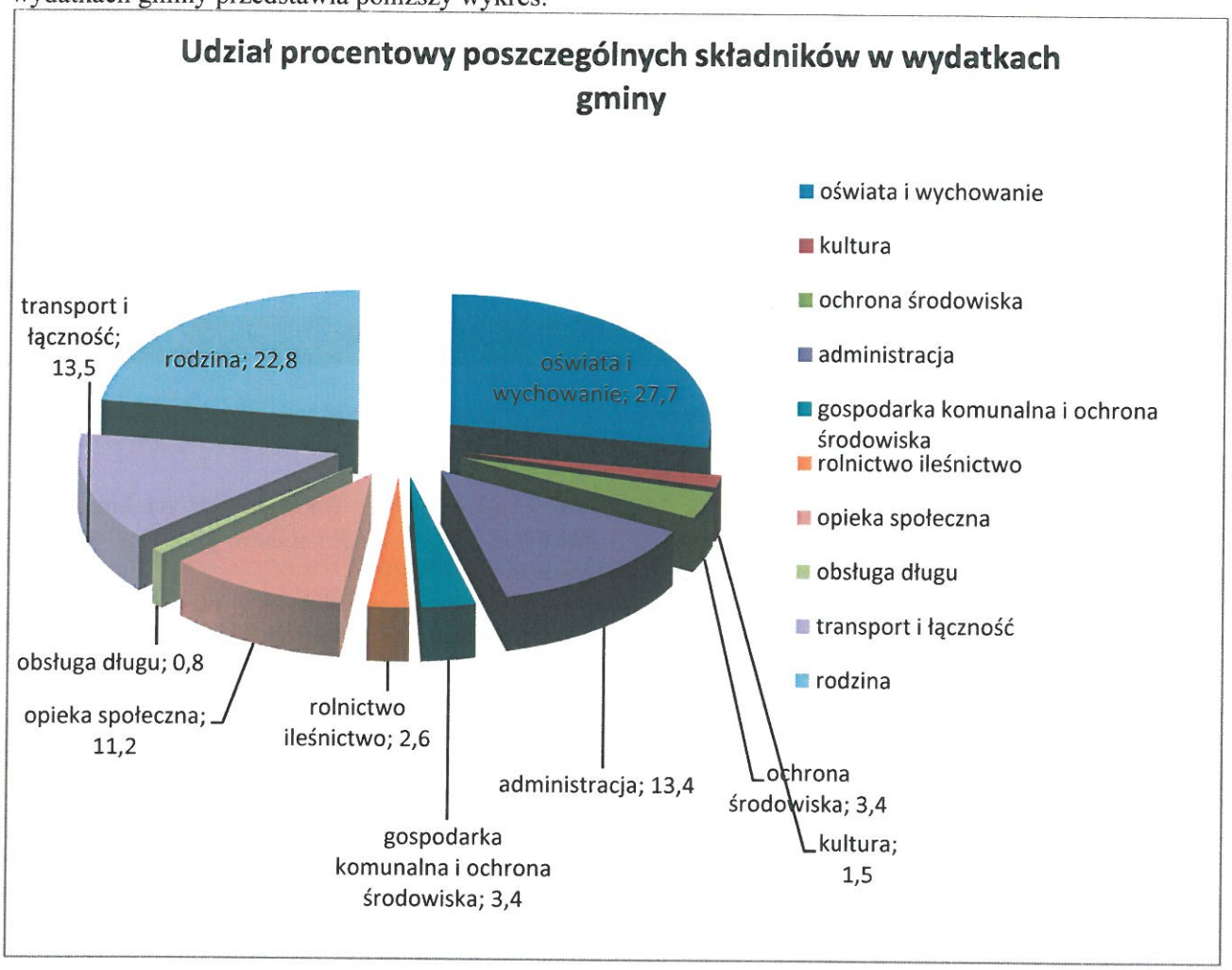

Budżet Gminy na koniec 2018 roku zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 237 673,86 zł , stanowiło to 2% dochodów gminy. Największy udział w strukturze wydatków gminy stanowiły środki przeznaczone na finansowanie oświaty i wychowania tj. 27,7% związane z bieżącym utrzymaniem szkoły, następnie na dział Rodzina przeznaczono 22,8% wydatków wykonanych obejmujący formy pomocy w zakresie świadczeń wychowawczych, rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz programu Rodzina 500 plus. Wydatki na transport i łączność wynosiły 13,5% i środki te wydatkowane były na zadania inwestycyjne i bieżące utrzymanie dróg gminnych realizowane w trakcie roku. Zakres wykonanych zadań inwestycyjnych zrealizowanych w ubiegłym roku przedstawia tabela w dziale trzecim. Wykonanie wydatków inwestycyjnych w stosunku do planu wynosi 82,2%. Zadłużenie gminy na koniec 2018 roku wynosiło 2 207 750,00 zł. i stanowiło 18,27% dochodów wykonanych. Harmonogram spłat i obsługi zadłużenia na najbliższe lata przedstawia Wieloletnia Prognoza Finansowa , która w poszczególnych latach do 2037 roku przedstawia szczegółowe kwoty spłat rat kapitałowych kredytów. W 2018 roku spłata kredytu wynosiła kwotę 289 810,30 zł. w tym rata w wysokości 200 tys. zł natomiast odsetki wynosiły 89 810,30 zł. Stan zadłużenia na koniec bieżącego roku kalendarzowego będzie wynosił 2 000 750,00 zł. Kwota długu w kolejnych latach będzie ulegać systematycznemu zmniejszeniu ze względu na spłaty rat kapitału. Projekt budżetu gminy oraz sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2018 zostało pozytywnie i bez uwag zaopiniowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową instytucję kontrolującą finanse gminy.

2.1. Pomoc de minimis w rolnictwie

W sektorze produkcji rolnej pomoc de minimis udzielana jest na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9). W 2018r. przyznana została pomoc w zakresie ulg w spłacie podatku rolnego z tytułu zakupu gruntów dla 7 gospodarstw na ogólną kwotę 5 383,23 zł oraz ulgi umorzenia podatku dla 5 gospodarstw na łączną kwotę 1 897,05 zł. W 2018r. rolnicy z terenu gminy otrzymali również zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Wydano 588 decyzji w powyższym zakresie obejmujących 3 556,62 ha użytków rolnych na 284 213,39 litrów oleju napędowego. Kwota zwrotu podatku akcyzowego stanowiła kwotę 284 213,39 zł.

3. Zadania inwestycyjne

Najważniejsze zrealizowane inwestycje oraz projekty w Gminie przedstawiają poniższe zestawienia.

Inwestycje wykonane w 2018r.

1. Przebudowa drogi gminnej nr DG 705001 S w miejscowości Bodziejowice od km 0+000 - 2+052.Ogólna wartość zadania to kwota 816 000,00 zł. w tym środki własne gminy w wysokości 177 600,00 zł oraz dotacja z budżetu państwa w kwocie 638 400,00zł.

2. Przebudowa drogi gminnej nr DG 705052 S w miejscowości Mikołajewice, od drogi powiatowej nr DP 1782 S od km 0+000- 0+395.Ogólna wartość zadania to kwota 118 848,84 zł w tym środki własne gminy w wysokości 28 629,84 zł oraz dotacja z budżetu państwa stanowiąca kwotę 90 219,00 zł.

3. Przebudowa drogi gminnej nr DG 705011 S Wilgoszcza - Sadowie, od drogi powiatowej nr DP 1791 S do drogi gminnej nr DG 705009 S od km 0+000-1+097. Ogólna wartość zadania to kwota 391 271,90 zł w tym środki własne gminy w wysokości 86 314,90 zł oraz dotacja z budżetu państwa w kwocie 304 957,00 zł.

4. W 2018roku dokonano remontu nawierzchni dróg tłuczniowych poprzez uzupełnienie ubytków kruszywem drogowym na łączną kwotę 56 538,39 zł. Prace polegające na równaniu dowiezionego kruszywa drogowego stanowiły kwotę 16 674,98 zł. Wykonano również ubytki dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej. Zakupiono 9 ton masy asfaltowej na kwotę 2158,65 zł.

5. Dokonano również dobudowy oświetlenia drogowego na ternie gminy o 29 szt. nowych lamp na ogólną kwotę 55 928,00 zł.

Zrealizowane projekty w 2018r.

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa programu	Dofinansowanie	Wkład własny
1.	Dostawa zestawów ratownictwa medycznego dla jednostek OSP na terenie Gminy Irządze (OSP Zawada Pilicka, OSP Bodziejowice)	Współfinansowano ze środków - Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości	20 473,04	206,80
2	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Wilkowie	Dofinansowano w ramach przedsięwzięć Inicjatyw Lokalnych Województwa Śląskiego	16 777,99	4 732,25
3	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Wilgoszczy	Dofinansowano w ramach przedsięwzięć Inicjatyw Lokalnych Województwa Śląskiego	14 655,79	4 133,69

4	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Irządze	Dofinansowano w ramach przedsięwzięć Inicjatyw Lokalnych Województwa Śląskiego	20 684,66	5 834,14
5	Promowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację wydarzenia ryby po irządzku	LGD Jurajska Ryba	29 999,00	5499,50
6	Wydarzenie promocyjno-informacyjne poprzez integracje mieszkańców gminy Irządze"	LGD Perła Jury	8 200,00	0,00
7	Innowacyjna Szkoła w Gminie Irządze	Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Społeczny) dla osi priorytetowej: XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego dla działania: 11.1. Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego dla poddziałania: 11.1.4. Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs	289 176,75	32 130,75 wkład niefinansowy

4. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Przez obszar gminy Irządze przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, w tym drogi krajowe: nr 78 relacji Tarnowskie Góry – Kielce długości 5,10 km na ternie gminy , nr 46 relacji Częstochowa – Szczekociny 1,60 km oraz droga wojewódzka nr 794 relacji Wolbrom – Koniecpol o długości 5,70 km. System komunikacyjny gminy uzupełnia sieć dróg powiatowych tj.: 8 odcinków o łącznej długości 28,867 km w tym 28,447 km stanowią drogi o nawierzchni asfaltowej oraz 0,420 km o nawierzchni tłuczniowej. Przez teren gminy przebiega również Centralna Magistrala Kolejowa relacji Katowice – Radzice. Gmina posiada 61 odcinków dróg o łącznej długości 94,374 km. Stan nawierzchni poszczególnych dróg gminnych przedstawia się następująco: drogi o nawierzchni asfaltowej 40,384 km, o nawierzchni tłuczniowej 20,174 km oraz drogi gruntowe stanowią 33,816 km.

5. Struktura demograficzna

Liczba ludności zamieszkujących gminę Irządze w 2018r. wynosiła na dzień 01.01.2018r. 2645 osób a na dzień 31.12.2018r. 2618 osób. Spadek liczby mieszkańców gminy spowodowany jest między innymi większą umieralnością (43 zgony) w stosunku do liczby urodzeń (26). W analizowanym okresie zmniejszała się liczba mieszkańców w większości z ekonomicznych grup wiekowych. Spadek nastąpił w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Ubytek liczby dzieci i młodzieży wynikał zarówno z niskiej dzietności rodzin, o czym świadczy liczba urodzeń żywych w 2018 r.- 26, jak i przejścia do grona osób w wieku produkcyjnym większej od liczby urodzeń żywych liczby osób będących dotychczas w wieku przedprodukcyjnym. Wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym świadczy jedynie o tym , iż w gminie wzrasta odsetek osób starszych. Gminę charakteryzuje wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym, podczas gdy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest najmniejszy.

Bardzo duże dysproporcje zachodzą, gdy analizujemy udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Spadek ludności w wieku produkcyjnym świadczy jedynie o wzrastającej skłonności młodych ludzi do emigrowania ze wsi do większych ośrodków lub wyjazdów z kraju w celu poszukiwania pracy ze względu na typowo rolniczy charakter gminy, w której brak jest większych ośrodków pracy a jedynie funkcjonują niewielkie prywatne działalności gospodarcze wyszczególnione poniżej w dziale nr 9.

Ludność gminy Irządze w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny

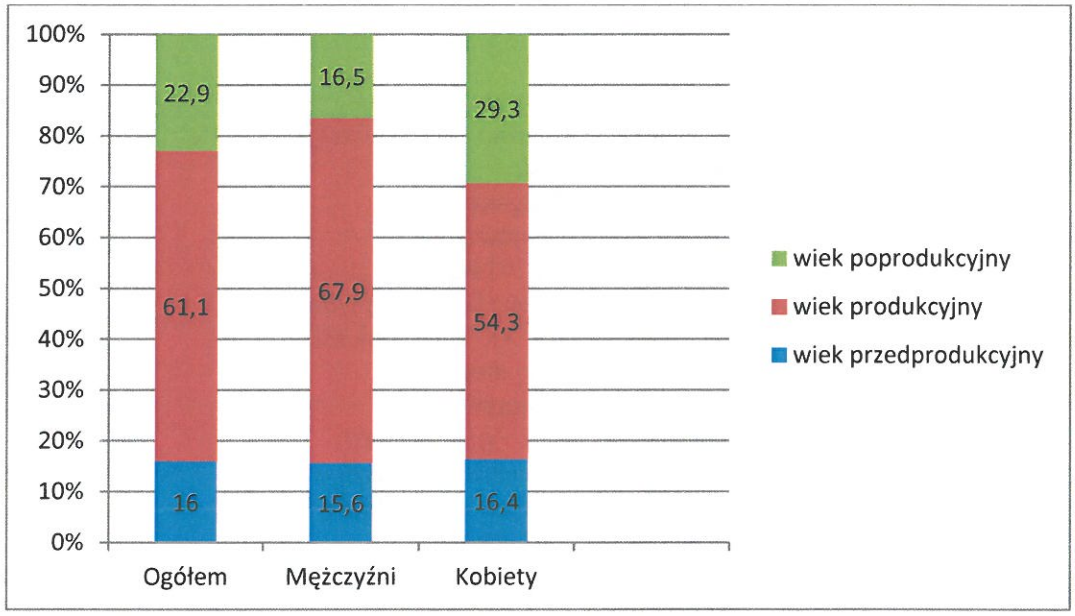

Statystyka mieszkańców w poszczególnych miejscowościach:

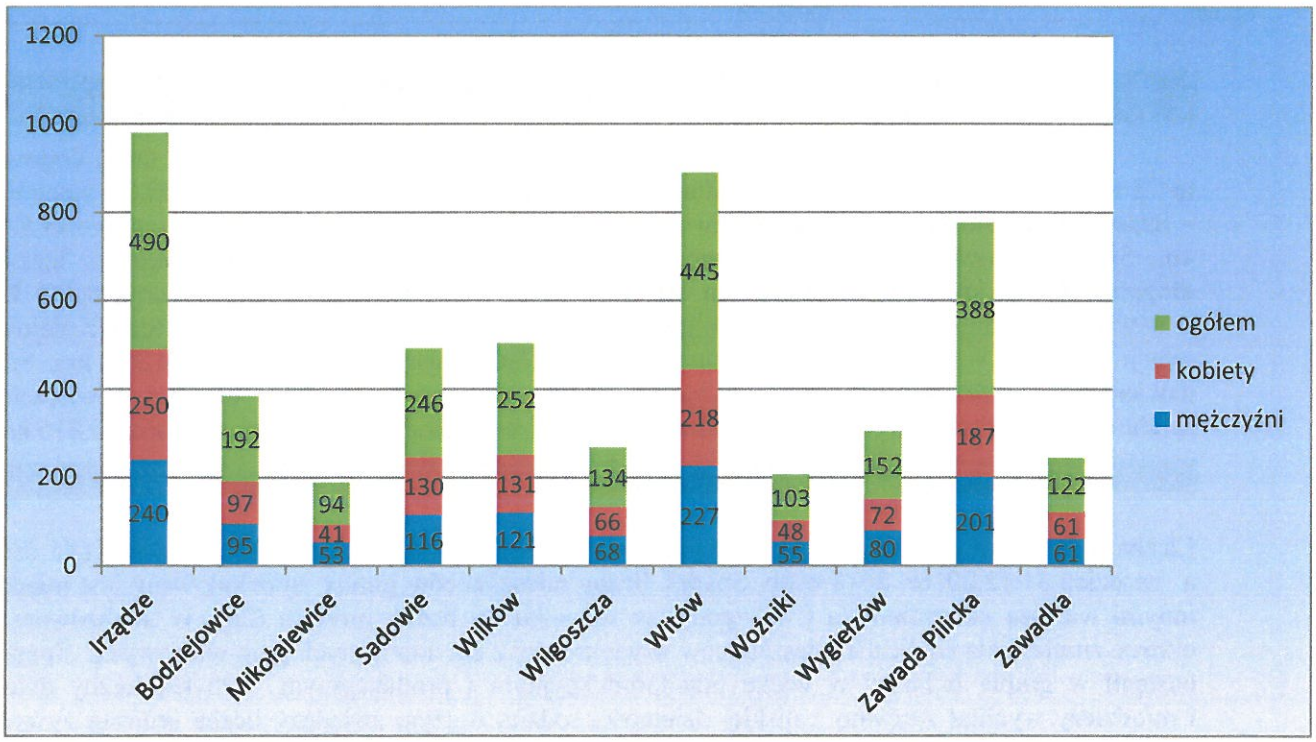

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, iż są one coraz bardziej niekorzystne. Następuje spadek liczby mieszkańców w większości grup wiekowych, co przy niewielkiej populacji gminy stanowi ważny sygnał ostrzegawczy.

6. Mienie komunalne

Mieszkaniowy zasób gminy został przyjęty na podstawie Uchwały Rady Gminy Irządze z dnia 11 listopada 2014r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2014-2019. Liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach gminy wynosiła 9 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 380,10 m^2 oraz z 2 lokali użytkowych o łącznej powierzchni użytkowej 159,25 m^2. Wszystkie wymienione lokale są wyposażone w instalację elektryczną, wodociągową, kanalizacyjną. Centralne ogrzewanie znajduje sie w 5 lokalach mieszkalnych. Poniesione wydatki remontowe dla lokali mieszkalnych obejmowała wymianę okien w ilości 10 szt. oraz 2 pieców c.o. wraz z budową nowego komina zewnętrznego na ogólną kwotę 30 173,00 zł. Czynsz obejmuje koszty administrowania, konserwacji i utrzymania technicznego budynku oraz wszystkich pomieszczeń przeznaczonych do wspólnego użytkowania i należne podatki. Łączna powierzchnia gruntów komunalnych gminy wynosi 42,8028 ha, z których na ogólną powierzchnię 10,9019 ha zostało zawartych 19 umów dzierżaw w tym 6 zawartych z dalszym okresem trwania dzierżawy na okres do 3 lat o łącznej powierzchni 1,7488 ha.

7. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska

Od 2013r. nastąpiła zmiana w obowiązującym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi mająca na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów. Od lipca 2017r. gmina wyłoniła w drodze przetargu odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych na okres do końca czerwca 2019r.,który realizuje Firma P.P.H.U."TAMAX", ul. Sportowa 2, 28-340 Sędziszów. Ustalona została stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli , na których zamieszkują mieszkańcy jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości 7 zł miesięcznie oraz 12 zł jeżeli odpady te nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny. Systemem gospodarowania odpadami objętych było w 2018r. 755 nieruchomości, dla których zostało złożonych 2293 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z nieruchomości tych odebrano łącznie 463,140 Mg odpadów komunalnych na ogólną kwotę 152 740,52 zł. Wykres poniższy przedstawia informację o ilości (w Mg) odebranych odpadach komunalnych z podziałem na poszczególne frakcje . Właściciele nieruchomości osobiście deklarują zarówno liczbę osób zamieszkałych daną nieruchomość jak również sposób gospodarowania odpadami. Pobierana opłata zabezpiecza również koszty związane z funkcjonowaniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który znajduje się w Irządzach Nr 131B. W Punkcie tym zebrano łącznie 8,10 mg odpadów komunalnych w tym opakowania z tworzyw sztucznych w ilości 0,44 mg, opakowania ze szkła 0,68 mg oraz gruz betonowy z rozbiórki w ilości 6,98 mg. Zaległości z tytułu opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stanowiły w 2018r. kwotę 31 522,56 zł. W gminie został przyjęty do 2032 roku i jest corocznie realizowany „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Irządze" , którego celem jest oczyszczenie terenu Gminy Irządze z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, eliminacja negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko.W ramach tego programu przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Zgodnie z danymi z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono, że na terenie gminy Irządze znajduje się 2122 budynki, na których zidentyfikowano występowanie wyrobów zawierających azbest o łącznej powierzchni 796 152 m^2 o szacunkowej masie 6499,836 Mg. W ubiegłym roku usunięto i przekazano do utylizacji materiały zawierające azbest z 33 posesji w ilości 62 Mg. Wartość dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach programu to kwota 24 027,15zł.

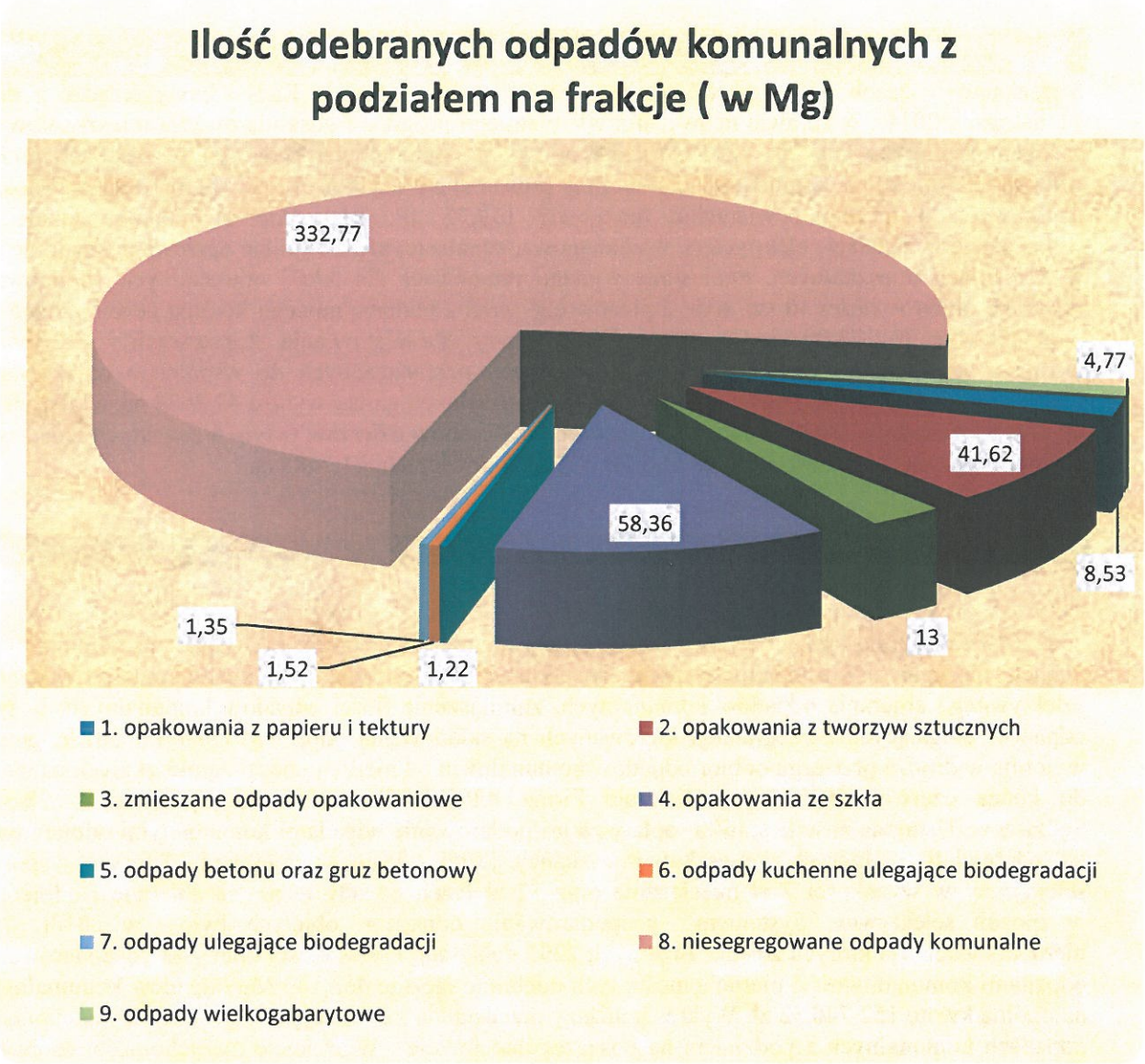

8. Zagospodarowanie przestrzenne

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Irządze przyjętym Uchwałą Rady Gminy Irządze Nr 20/III/2002 z dnia 30 grudnia 2002r. i prawie cała powierzchnia gminy Irządze jest nim objęta Na terenie gminy obowiązują również Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego to akty prawa miejscowego uchwalone przez Radę Gminy , który ustala przeznaczenie terenu , rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określa zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego są w następujących miejscowościach: Wilków-Fryszerka, Wilków, Irządze i Mikołajewice. W 2018 roku sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Irządze dotyczący działki nr 1636 o powierzchni 1,1000 ha.

Gmina w 2018r. wydała 27 decyzji o warunkach zabudowy z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą, magazynową w tym 13 decyzji na budowę domów jednorodzinnych oraz 14 decyzji na budowę budynków gospodarczych. W 2018r. oddano 10 budynków mieszkalnych do użytkowania oraz jeden budynek gospodarczy.

Gmina wydała 2 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczące:

1. Wymiana istniejącej słupowej stacji transformatorowej 15/0,4 kV S-506 Bodziejowice I z włączeniem do sieci SN i nN w miejscowości Bodziejowice.
2. Rewitalizacja obszaru po byłych zbiornikach wodnych i terenów przyległych , polegająca na budowie infrastruktury rekreacyjnej w gminie Irządze na działkach nr 926/18 oraz 926/17, która obejmuje budowę obiektów sportowych tj.: kort tenisowy, boisko do piłki plażowej i mini piłki nożnej, siłowni zewnętrznej oraz miejsca rekreacji z grillem.

9. Działalność gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2018r. wynosiła 157. Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych. Działalność gospodarcza w gminie była przede wszystkim prowadzona w takich sekcjach, jak: handel detaliczny i usługi, budownictwo , transport oraz gastronomia. W roku ubiegłym zawiesiło działalność na terenie gminy 9 podmiotów. Wykres poniższy przedstawia
strukturę podmiotów działających w poszczególnych branżach.

10. Bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu w 2018r. wahaniom ulegała liczba osób bezrobotnych,. Wśród osób bezrobotnych w 2018 roku większość stanowiły kobiety (58,3%) oraz mężczyźni (41,7%). W 2018 roku udział osób pozostających bez pracy w ogólnej liczbie mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym wyniósł 3%,
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu w miesiącu styczniu 2018r. wynosiła 58 osób w tym 32 kobiety. Wśród bezrobotnych w gminie stanowiły to osoby w wieku do 30 roku życia (33 osoby w tym 23 kobiety), w tym do 25 roku życia (12 osób w tym 7 kobiet) oraz powyżej 50 roku życia 5 osób w tym 2 kobiety. Na koniec 2018 roku liczba bezrobotnych wynosiła ogółem 48 osób w tym 28 kobiet, co stanowiły to odpowiednio osoby do 30 roku życia (23 osoby w tym16 kobiet), w tym do 25 roku życia (7 osób w tym 6 kobiet) oraz powyżej 50 roku życia (8 osób w tym 3 kobiety). Największy odsetek kobiet wśród bezrobotnych odnotowano w gronie osób w wieku do 30 roku życia 39,6% a najmniejszy odsetek kobiet wśród bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia 6,25%.

11. Oświata

W roku szkolnym 2018/2019 w gminie Irządze funkcjonowała jedna placówka oświatowa, którą jest Szkoła Podstawowa im. Jana Ledwocha w Irządzach z oddziałami przedszkolnymi oraz oddziałem gimnazjalnym. Stan zatrudnienia na dzień 1 września 2018r. to łącznie 27 nauczycieli w tym 6 mianowanych oraz 21 dyplomowanych. W roku szkolnym 2018/2019 opieką przedszkolną objętych było łącznie 79 dzieci oraz 192 uczniów pobierało naukę w szkole podstawowej. Liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach przedszkolnych oraz klasach przedstawiają poniższe zestawienia.

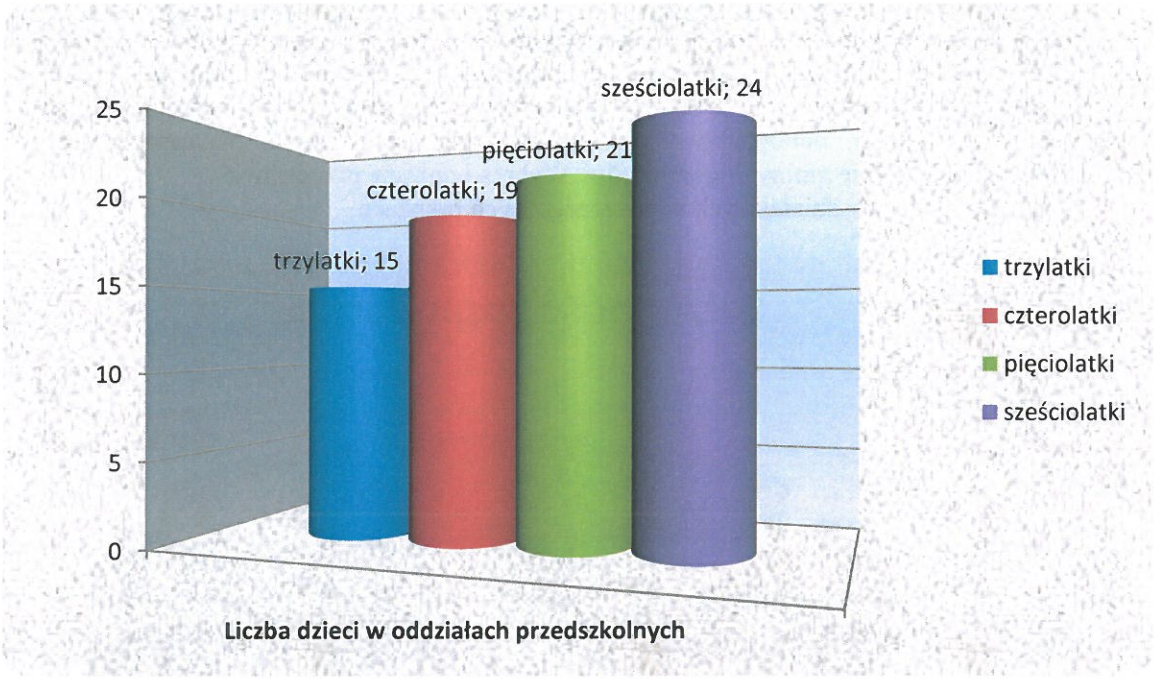

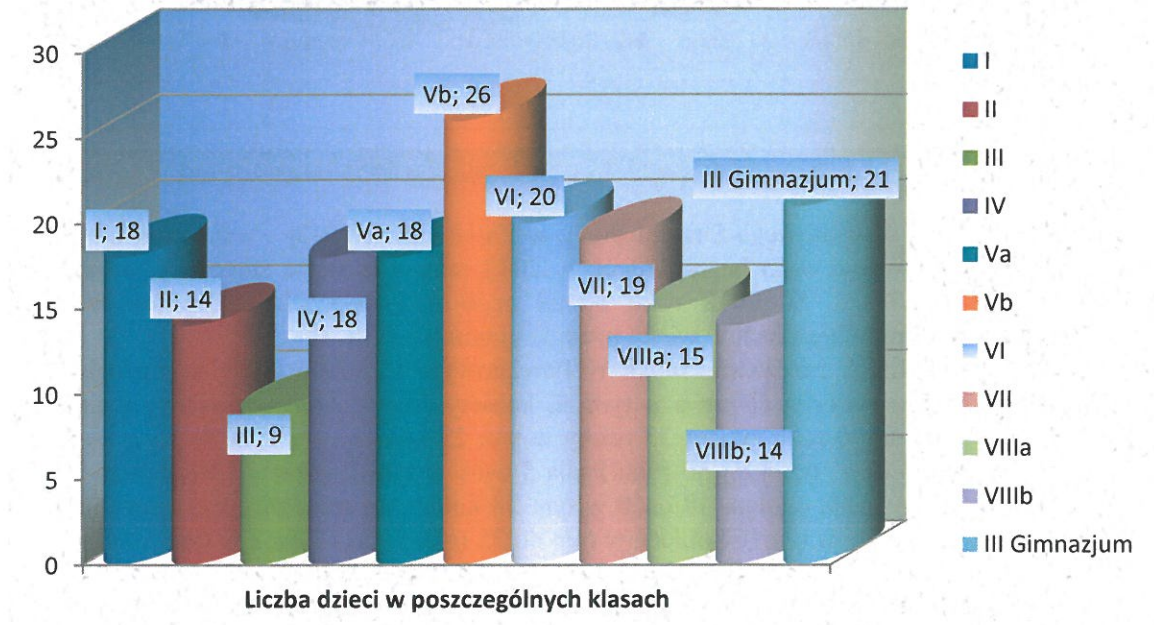

Szkoła podstawowa dysponuje: salami dydaktycznymi, pracownią informatyczną, biblioteką, stołówką, kuchnią, salą gimnastyczną oraz przyszkolnymi boiskami do gry piłkę nożną. W bibliotece szkolnej funkcjonuje „Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej". W szkole znajduje się pracownia informatyczna wyposażona w 20 komputerów przenośnych oraz 9 tablic multimedialnych

zakupionych w ramach rządowego programu "Aktywna tablica". Infrastruktura oświatowa w gminie jest remontowana i modernizowana w miarę posiadanych i dostępnych środków finansowych. W 2018r. pozyskano środki finansowe w wysokości 14 tys. zł. w ramach projektu " Innowacyjna Szkoła w Gminie Irządze", które zostały przeznaczone na wyposażenie dwóch klas . Wykonana została naprawa ogrodzenia oraz zamontowano piłkochwyty na łączną kwotę 17 tys. zł. Na bieżące remonty w budynku szkoły wydatkowane zostały środki finansowe w wysokości 5,5 tys. zł.. Szkoła realizuje zadania oświatowe wynikające z ustaw i rozporządzeń wykonawczych przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa w ramach subwencji oświatowej ,która wynosiła 1 926 481,00 zł oraz z budżetu gminy kwotę 42 640,45 zł. jednorazowego dodatku uzupełniającego w celu osiągnięcia średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego (art.30a KN), wydatki związane z dowozem uczniów do szkoły w wysokości 197 035,68 zł oraz utrzymanie stołówki szkolnej w kwocie 240 244,64 zł. Realizując te zadania zapewnia dostępność do edukacji , stwarza szanse rozwoju uzdolnień dzieci, a w celu wyrównania szans edukacyjnych prowadzi zajęcia dla dzieci posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności tj.: rewalidacyjne, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz dydaktyczno - wyrównawcze oraz nauczanie indywidualne. Zajęcia te skierowane były dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową, zaburzeniami rozwoju mowy, dla dzieci słabowidzących oraz z zespołem wad wrodzonych i opóźnionych w rozwoju. Zajęciami tymi objętych było troje dzieci, które prowadzone były przez nauczycieli z kwalifikacjami oligofrenopedagoga, logopedy i pedagoga. Uczniowie korzystają z zasobu bibliotecznego szkoły, który liczy 11 834 pozycji książkowych. W szkole funkcjonują następujące organizacje: Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Wolontariatu oraz Spółdzielnia Uczniowska. Uczniowie szkoły biorą udział w olimpiadach oraz w zawodach sportowych reprezentując szkołę odnosząc sukcesy nie tylko na szczeblu międzygminnym, ale również powiatowym i wojewódzkim. Wymienić tutaj należy zajęcie pierwszego miejsca dziewcząt uczestniczących w międzygminnym turnieju piłki ręcznej klas IV-VI, zajęcie III miejsca dziewcząt w wojewódzkim turnieju tenisa stołowego klas IV-VI, zajęcie III miejsca chłopców w powiatowych zawodach w piłkę nożną klas IV-VI oraz zajęcie III miejsca w wojewódzkich zawodach turnieju tenisa stołowego dla klas VII-III gimnazjum. Za wybitne osiągnięcia w nauce Wójt nagradza ucznia szkoły przyznając puchar Prymusa Szkoły. Szczególnym osiągnięciem zasługującym na wyróżnienie jest również fakt , iż uczennica szkoły została laureatem olimpiady przedmiotowej z języka polskiego.

12. Pomoc materialna dla uczniów

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia i przyznawany jest w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego. Pomoc w formie stypendium szkolnego udzielana jest na dany rok szkolny natomiast zasiłek szkolny może otrzymywać uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej zdarzeniem losowym. W 2018r. przyznano stypendium szkolne dla 20 uczniów naszej szkoły w wysokości miesięcznej 100,00 zł oraz trzy zasiłki szkolne w wysokości jednorazowej 500,00 zł. Innym zadaniem o charakterze pomocy materialnej jest wsparcie w zakresie zakupu podręczników w ramach rządowego programu "Wyprawka szkolna" dla trzech uczniów w jednorazowej wysokości po 300,00 zł dla każdego. Gmina Irządze realizuje obowiązek dowozu uczniów do szkół zapewnia dowóz oraz refunduje rodzicom wydatki związane z dowożeniem dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie naszej gminy , a uczących się w szkołach poza gminą. Na ten cel przeznaczono 1680,00 zł jako zwrot kosztów dowozu przez rodzica dla jednego dziecka oraz kwotę 18 066,40 zł. dla przewoźnika realizującego ten dowóz. W 2018r. na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym wydatkowano łącznie 25 555,00 zł. Pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego , przysługuje dofinansowanie w wysokości do 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 m-cy a w okresie krótszym wypłacana jest proporcjonalnie na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 m-cy od dnia zdania przez pracownika egzaminu zgodnie z przepisami ustawowymi. Dofinansowanie objęło jednego pracownika w ramach tego kształcenia.

13. Wydarzenia kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Działalność kulturalną, sportową i rekreacyjną na terenie gminy koordynuje Wydział Promocji Urzędu Gminy w Irządzach. Większość imprez odbywa się na placu przed Urzędem Gminy. Do najważniejszych należą: Piknik rodzinny organizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową w Irządzach (jest to impreza cykliczna organizowana w ostatnią niedzielę czerwca) oraz Dożynki Gminne połączone ze Świętem Porzeczki (co roku organizowane w miesiącu sierpniu). Największą imprezą sportową w gminie są zawody w piłce nożnej o Puchar Wójta Gminy. Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie jest Biblioteka Gminna w Irządzach. Posiada ona liczący 12 117 woluminów księgozbiór, który zwiększył się o 239 książek przeznaczonych odpowiednio do wszystkich grup czytelniczych: dla dzieci i młodzieży 7 pozycji, literatura piękna dla dorosłych 227 pozycji oraz popularnonaukowa 5 książek. Z księgozbioru regularnie korzysta ok. 412 czytelników. Łączna kwota wydatków na zakup książek to kwota 5834,00 zł z tego dotacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynosiła 3500,00zł. Placówka ta, obok działalności podstawowej, czyli udostępniania książek, jest także organizatorem konkursów i wystaw adresowanych głównie do dzieci i młodzieży. Zorganizowano konkurs dla dzieci" Konkurs pięknego czytania", konkurs recytatorski, ogólnokrajowa akcja dla dzieci "Mała książka-Wielki człowiek", " Ja nie czytam jak czytam". Coroczna akcja "Noc bibliotek" weszła do tradycji biblioteki i cieszy się dużym zainteresowaniem oraz kiermasz książki, świąteczna stylizacja na najlepiej przebrane dziecko na święta, akcja "VIP-Y czytają i polecają" oraz ogólnokrajowa akcja "Narodowe Czytanie". Budżet biblioteki wynosił w 2018r. kwotę 77 500,00 zł.

Upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu służą dostępne na terenie gminy obiekty sportowe, tj. funkcjonujące przy placówkach oświatowych boiska szkolne oraz boiska gminne w Irządzach, Bodziejowicach i Witowie – wszystkie bez infrastruktury i zaplecza. W gminie znajdują się także dwa ogólnodostępne place zabaw dla dzieci w Irządzach i Witowie.

14. Opieka zdrowotna

W gminie funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Medycznych "Alfa" s.c. w Szczekocinach - oddział Irządze
2. Prywatna praktyka lekarska- gabinet stomatologiczny
3. Apteka.

Liczba udzielonych porad w gminie w gabinecie lekarza w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w 2018 roku wyniosła 6712 co średnio to 25 przyjętych pacjentów dziennie. W budynku ośrodka zdrowia w Irządzach zostały wykonane prace remontowo- modernizacyjne ze środków finansowych Centrum Usług Medycznych "Alfa" w następującym zakresie:
modernizacja instalacji elektrycznej (wymiana starej instalacji oraz dodatkowe punkty oświetlenia w gabinetach), remont i modernizacja pomieszczeń sanitarnych dla pacjentów i personelu, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, malowania pomieszczeń, termomodernizacji budynku (docieplenie ścian budynku oraz wykonanie nowej elewacji),wymiany pieca c.o. na zautomatyzowany z podajnikiem na eko-groszek oraz remontu mieszkań

15. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka oraz wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Liczba mieszkańców gminy Irządze dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba osób, z którymi przeprowadzała rozmowy wynosiła 8 w tym 2 kobiety i 6 mężczyzn. Wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe złożono dla jednej osoby. Przemoc w rodzinie jest problemem wynikającym również z uzależnień i ubóstwa. Na terenie gminy stwierdzono 5 takich przypadków wobec, których wszczęte zostały procedury dotyczące wydania "Niebieskiej karty" Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Irządze w 2018r. stanowiła kwotę 31tys. zł. Sprzedaż napojów alkoholowych w gminie odbywała się w 10 punktach w tym w 4 punktach w miejscu sprzedaży i w 6 punktach poza miejscem sprzedaży. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych to 27 decyzji, z których sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa wynosiła 8 w tym poza miejscem sprzedaży 6 oraz w miejscu sprzedaży 2, od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa wydano 7 decyzji w tym poza miejscem sprzedaży 5 oraz w miejscu sprzedaży 2 oraz pow. 18% wydano 7 zezwoleń w tym poza miejscem sprzedaży 5 oraz w miejscu sprzedaży 2 zezwolenia. W 2018r. wydano 5 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu. W ubiegłym roku nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

16. Pomoc społeczna

Głównym celem pomocy społecznej to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i zasoby. Zadania te w gminie Irządze wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Irządzach. Pomoc społeczna wspiera rodziny i osoby w wysiłkach zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobiega tym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej oraz analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej. Kadrę stanowi 6 osób, w tym dyrektor i 2 pracowników socjalnych. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie wynosiły 3 971 745,93 zł.
Środki finansowe przeznaczone były na:

1. Pobyt jednego mieszkańca naszej gminy w Domu Pomocy Społecznej co stanowiło kwotę 28 262,30 zł w formie dotacji

2. Zadanie własne w kwocie 21 900,00 zł na opłatę należności za pobyt w Schronisku również jednego mieszkańca z terenu gminy.

3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 23 808,15 zł w tym 10 185,00 zł jako kwota przeznaczona na opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłki stałe oraz kwota 2 457,00 zł dla uczestników skierowanych do Centrum Integracji Społecznej w Witowie. Składki powyższe wydatkowane były dla 27 osób w liczbie 244 udzielonych. Dla osób, które pobierały świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalne zasiłki opiekuńcze składka na ubezpieczenie społeczne wydatkowano kwotę w wysokości 11 166,12 zł.

4. Zasiłki i pomoc w naturze to świadczenia, na które została przeznaczona kwota w wysokości 50 019,39 zł. Kwota ta została przeznaczona na 43 zasiłki okresowe jako świadczenie wypłacane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność lub bezrobocie. Zasiłek ten przyznano dla 12 osób w wysokości 10 966,38 zł oraz 100 świadczeń dla 45 osób w formie zasiłków celowych i specjalnych przyznawanych w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu w wysokości 39 053,01 zł

5. Zasiłki stałe to środki finansowe przeznaczone dla osób samotnych niezdolnych do pracy lub z powodu wieku pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego. W 2018r. udzielonych zostało 193 świadczeń dla 18 samotnie gospodarujących osób w kwocie 114 137,00 zł co stanowi średnią kwotę 591,38 zł na osobę i jest to dominujący rodzaj udzielanej pomocy.

6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie usług rehabilitacyjnych przeznaczone były dla dziecka w miejscu zamieszkania. Dotacja na ten cel to kwota 21 600,00 zł.

7. Pomoc państwa w zakresie dożywiania to program rządowy mający na celu ograniczeniu zjawisku niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Liczba osób objętych tą formą pomocy to 39 dzieci oraz 19 osób dla których wydano 5471 posiłków na łączną kwotę 20 292,00 zł w tym dofinansowanie zadania to 14 292,00 zł oraz środki własne w wysokości 6 000,00 zł.

8. W ramach działalności ośrodka w 2018r. ustalone prawo do świadczenia wychowawczego przyznano dla 164 rodzin obejmujących 284 dzieci na łączną kwotę 1 589 671,62 zł.
9. Dotacja przyznana na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe z ubezpieczenia społecznego to łączna kwota 860 885,56 zł w tym:

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki średnio dla 282 dzieci na kwotę 380 800 zł
2. Zasiłek pielęgnacyjny średnio dla 75 osób na kwotę 142 900 zł
3. Świadczenie pielęgnacyjne dla 8 osób na kwotę 141 792 zł
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy dla 1 osoby na kwotę 6 440 zł
5. Jednorazowa zapomoga „Becik" z tytułu urodzenia dziecka dla15 dzieci na kwotę 15 000 zł
6. Świadczenie rodzicielskie dla 8 osób na kwotę 82 753 zł
7. Zasiłek dla opiekuna dla 9 osób na kwotę 54 885 zł
8.Składka emerytalno -rentowa dla 9 osób na kwotę 36 315 zł

W ramach programu "Dobry start" świadczenia przeznaczonego dla dzieci , które rozpoczynają nowy rok szkolny wykorzystana została dotacja na kwotę 87 300 zł dla 291 dzieci.

Poniższy wykres przedstawia liczbę przyznanych świadczeń.

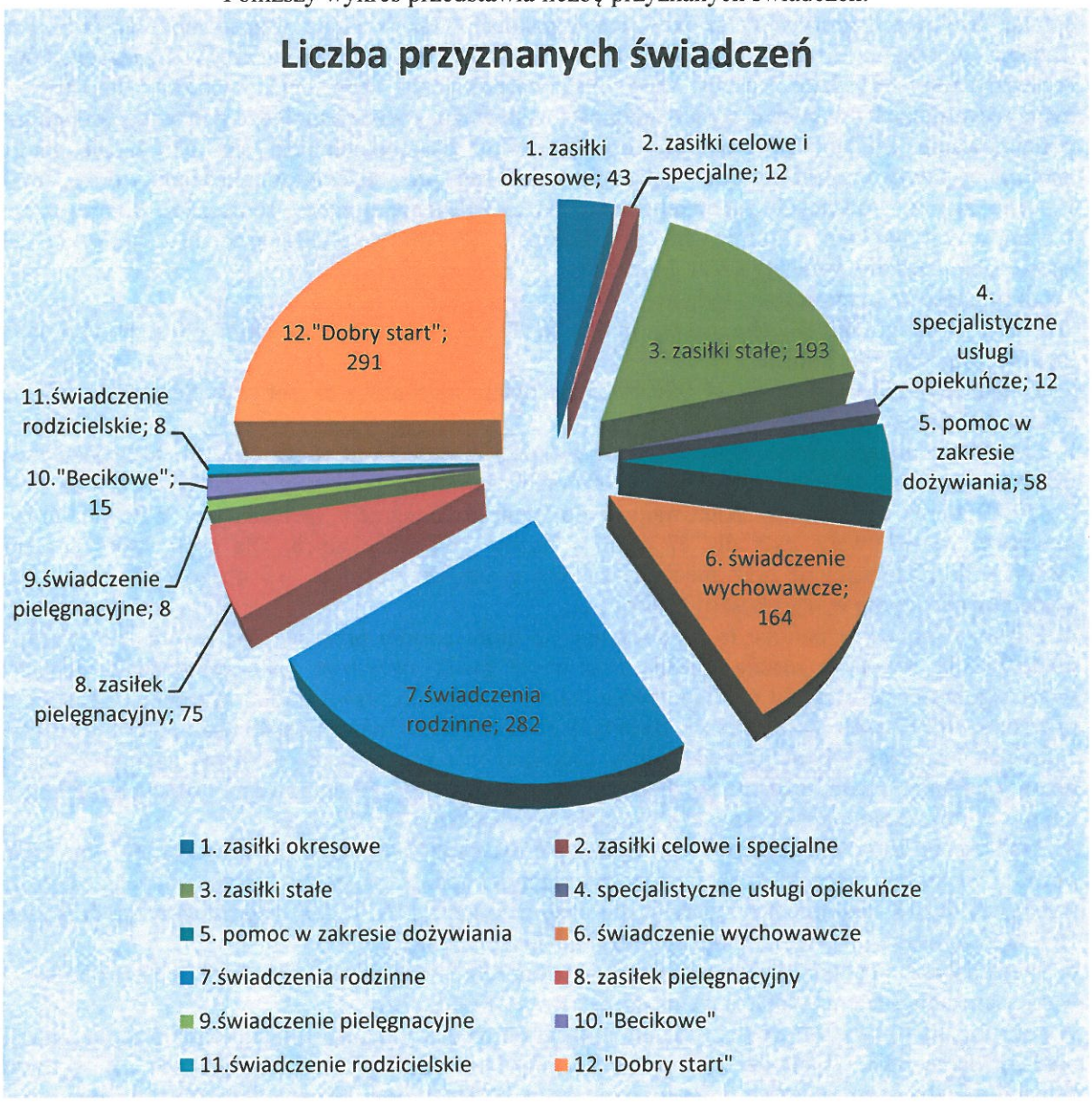

Oprócz realizowanych ww. zadań wymienionych pracownicy socjalni zajmowali się dystrybucją artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2018 i z tej formy pomocy skorzystało 214 osób dla , których przekazano 593 paczek żywnościowych Ilość żywności przekazanej dla beneficjentów to 9,9769 ton. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje procedurę Niebieska Karta. W roku 2018 Komisariat Policji w Szczekocinach przekazał do tutejszego OPS 5 kart, gdzie została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Ponadto realizowane są wnioski Kart Dużej Rodziny. W roku 2018 wpłynęło 5 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. W roku 2018 zostało wydanych 13 decyzji kierujących do Dziennego Domu Pomocy w Witowie. Zostały wydane 2 decyzje przyznające usługi specjalistyczne w miejscu zamieszkania świadczone przez Sekcje Usług Opiekuńczych w Witowie. W roku 2018 był realizowany Program Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Witowie w ramach projektu „Centrum Integracji Społecznej twoją szansą na lepszy start". Do uczestnictwa w projekcie pracownicy socjalni rekrutują osoby z terenu gminy Irządze. W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest Asystent Rodziny, który współpracuje z 5 rodzinami wymagającymi wsparcia z jego strony. Oprócz realizowanych zadań finansowych , świadczona była również praca socjalna przez pracowników GOPS. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest rozeznanie potrzeb osób i rodzin poprzez wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej. Z pracy socjalnej w 2018r. skorzystało 100 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką wchodzącą w skład Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Irządzach. W 2018r w Środowiskowym Domu Samopomocy na dzień 31 grudnia zatrudnionych było 11 osób w przeliczeniu na pełne etaty to 10 etatów. Wzrost zatrudnienia spowodowany był zatrudnieniem kierowcy . Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi to jedyna placówka w obrębie kilku gmin , która działa od 2000r. i świadczy usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Środowiskowy Dom Samopomocy w Irządzach posiada 34 miejsc w pobycie dziennym, w którym uczestnicy to mieszkańcy naszej gminy oraz gmin ościennych tj.: Kroczyce , Szczekociny oraz Lelów i miejsca te są w pełni wykorzystane biorąc pod uwagę możliwości lokalowe obiektu. Budżet Ośrodka w 2018r. stanowił kwotę 625 845,00 zł jako zadania zlecone i środki te wydatkowane były na potrzeby związane z funkcjonowaniem Środowiskowego Domu Samopomocy w tym : 479 506,00 zł środki finansowe przeznaczone na wynagrodzenia , 133 410,00 zł kwota przeznaczona na wydatki bieżące. W 2018r. zakupiono i doposażono w sprzęt siłownię i pracownię tj. sprzęt do ćwiczeń orbitrek, krzesła oraz krzesło prysznicowe za kwotę 2945,00 zł. W ośrodku prowadzone są następujące formy terapii: rękodzielnictwo ,terapia plastyczna i muzyczna, trening umiejętności samoobsługowych , trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, trening lekowy ,trening kulinarny ,zajęcia w pracowni komputerowej. Ośrodek prowadzi usługi rehabilitacyjne poprzez: psychoedukację, poradnictwo psychologiczne oraz psychoterapię grupową. W ramach treningów kulinarnych uczestnicy przygotowują codziennie gorący posiłek . Wszystkie treningi i terapie realizowane były w 8 pracowniach przeznaczonych na prowadzenie zajęć. Tradycją w Środowiskowym Domu Samopomocy stało się organizowanie Wieczerzy Wigilijnej i Śniadania Wielkanocnego dla uczestników przy udziale władz samorządowych i takie imprezy miały miejsce w ubiegłym roku , szczególną uwagę zwrócić należy na przepięknie przygotowaną oprawę artystyczną spotkania oraz wystrój Sali wykonany przez uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy .Uczestnicy z Ośrodka stale współpracują z Poradnią Zdrowia Psychicznego, Przychodnią Rejonową , Urzędem Gminy , Bankiem Spółdzielczym oraz Parafialnym Caritas. W miarę posiadanych środków finansowych dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy organizowane są wycieczki i wyjazdy do zwiedzania ciekawych miejsc w naszym regionie, które mają na celu również uczyć dyscypliny i samokontroli oraz dzieleniem się spostrzeżeniami i uwagami o swoich przeżyciach i doznaniach. Dla uczestników w 2018r. zorganizowano wyjazd do Łodzi, wyjazdy do kina oraz organizowane były wyjazdowe grille w plenerze.

17. Organizacje pozarządowe

W życie kulturalne gminy zaangażowane są organizacje pozarządowe, głównie to Koła Gospodyń Wiejskich oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W gminie Irządze funkcjonowały w 2018r. następujące organizacje pozarządowe odpowiednio ze stanem osobowym: KGW Bodziejowice (18), KGW Sadowie (10), KGW Wilgoszcza (13) , KGW Wilków "Wilkowianki" (20), KGW Witów " Witowianki" (17) oraz jedno Stowarzyszenie " Koło Aktywnych Kobiet w Kobietach Siła" Sadowie-Woźniki liczące 21 osób.

W roku ubiegłym dla trzech Kół Gospodyń Wiejskich tj.: Wilków, Wilgoszcza i Irządze zostały zakupione stroje ludowe na ogólną kwotę 66 818,52 zł z czego wkład własny gminy na kwotę 14 700,08 zł. Pozostałe środki w wysokości 52 118,44 zł. to kwota dofinansowana w ramach przedsięwzięć Inicjatyw Lokalnych Województwa Śląskiego. Szczegółowy podział środków zawiera tabela w dziale 3 zadania inwestycyjne. Na terenie gminy funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z następującym składem osobowym : Zawada Pilicka (36) w tym Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza (7), Witów (25) w tym Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza (7), Irządze (25), Sadowie (34), Bodziejowice (13), Mikołajewice (25), Wilków (23) oraz Wilgoszcza (21), z których dwie pierwsze należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wykaz posiadanych pojazdów pożarniczych, nakłady poniesione w 2018r. na zakup sprzętu i umundurowania oraz środki finansowe pozyskane na inwestycje przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa jednostki OSP	Wykaz pojazdów pożarniczych	Nazwa zakupionego sprzętu i umundurowania	Ilość	Inwestycje
1.	Zawada Pilicka	Renault Mascott, Star 244, Gazela	Mundur wyjściowy męski, Koszula do munduru Czapka rogatywka	2 kpl. 2 szt. 2 szt.	Dofinansowanie na remont: KSRG -8 000,00 zł Budżet gminy- 5 000,00 zł
2.	Witów	Star 266 Dennis	Mundur wyjściowy męski Koszula do munduru Czapka rogatywka Sztandar	8 kpl. 8 szt. 8 szt. 1 szt.	Dofinansowanie na remont KSRG - 5 500,00 zł (brama garażowa) Budżet gminy 3500,00 zł
3.	Bodziejowice	Star 244 Volkswagen	Motopompa pożarnicza TOHATSU Ubrania specjalne	1 szt. 2 kpl.	Dotacja na zakup motopompy: MSW 17 100,00 zł WFOŚiGW- 20 000,00 zł Budżet gminy- 4 100,00 zł
4.	Irządze	Żuk FS-Lublin			

18. Wodociągi i kanalizacja

Zbiorowym zaopatrzeniem wody na terenie gminy zajmuje się Gminny Zakład Komunalny , który zatrudnia 6 osób. Kwota wydatków z tytułu zatrudnienia to 310 866, 38 zł. Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 95% gospodarstw domowych. Na terenie gminy znajdują się 3 zbiorniki ujęć wody w miejscowości Bodziejowice dwa zbiorniki każdy o pojemności 300m³ oraz w miejscowości Woźniki jeden o pojemności 80m³. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 78,6 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych odbiorców indywidualnych korzystających z sieci wodociągowej to 842 oraz 15 , które stanowią podmioty gospodarcze oraz instytucje. W 2018r wykonano 4 nowe przyłącza wodociągowe .Średnie miesięczne zużycie wody w gospodarstwie domowym na terenie gminy wynosi 8,5m³, a średni miesięczny pobór wody z ujęć wynosi 9900m³.Średnia miesięczna sprzedaż wody

wynosi 8200m³ , średnia cena 1m³ wody wynosiła w 2018r. kwotę 4,30 zł oraz stała opłata miesięczna abonamentowa w wysokości 3zł. Roczna produkcja wody na terenie gminy wynosiło 118 000m³ przy sprzedaży 98 400m³. Ilościowe straty wody na terenie gminy wyniosły 1700m³ i związane były głównie z awarią w sieci wodociągowej. Na modernizacje oraz bieżące remonty w 2018r. została wydatkowana kwota w wysokości 34 111,00 zł w tym: w sieci wodociągowej na zakupy materiałów 3 705,00 zł oraz koszty robocizny 5 130,00 zł , na przyłączach 2 458,00 zł przeznaczono na zakup materiałów oraz koszty robocizny w wysokości 6 750,00 zł oraz zostało wymienionych 156 szt. wodomierzy na kwotę 16 068,00 zł. Wpływy z tytułu dostarczenia wody odbiorcom pokrywają koszty związane z produkcją i dostarczaniem wody, tak więc nie są konieczne dopłaty z budżetu Gminy do gospodarki wodociągowej. Zaległości z tytułu opłat za wodę wynosiły na koniec 2018 roku 16 616,05 zł. Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Znajdują się jedynie przydomowe oczyszczalnie ścieków, których w 2018r. było 15 szt. Nieczystości ciekłe odbierane są z bezodpływowych zbiorników (szamb), których liczba na terenie gminy to 1044 szt. Gospodarstwa domowe korzystają z usług firm posiadających zezwolenie Wójta Gminy na ich usuwanie.

19. Realizacja Uchwał Rady Gminy

Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy, która rozpatruje i rozstrzyga w formie uchwał wszystkie sprawy pozostające w jej kompetencjach. Ze swojego składu powołuje ona stałe i doraźne komisje do realizacji poszczególnych zadań. Obsługę organizacyjną i kancelaryjną Rady Gminy i jej organów sprawuje biuro Rady Gminy, które współpracuje również z przewodniczącymi organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy. Wójt Gminy wykonuje uchwały Rady Gminy. Sesje Rady Gminy odbywają się średnio raz w miesiącu a ich przebieg od wyboru nowej Rady Gminy VIII kadencji są utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Rada Gminy VII kadencji podjęła w 2018r. 44 uchwały, z których 13 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Rada Gminy Irządze VIII kadencji podjęła 30 uchwał, z których 11 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Organy nadzoru nie wszczęły żadnego postępowania nadzorczego wobec uchwał podjętych przez Radę Gminy i nie stwierdziły nieważności żadnej uchwały.

W ciągu ubiegłego roku Rada Gminy Irządze przyjęła następujące roczne programy:

1. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Irządze. . Celem głównym Programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą, a organizacjami pozarządowymi. Celami szczegółowymi programu są:

1) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie oraz wspólnotę lokalną,
2) integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art.4 ustawy,
3) rozwijanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności,
4) prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
5) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów i kreowaniu lokalnej polityki,
6) racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Kierunki działań przyjęte w programie to:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i

socjoterapeutycznych.

4) Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów w art.13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

3. Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Ogólnym celem programu jest rozpoznanie rozmiaru problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii , podniesienie świadomości mieszkańców gminy Irządze o problemie narkomanii, oraz budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego. Program przedstawia zadania do realizacji i sposób ich wykonania.
4. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Irządze mający na celu zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Irządze oraz opiekę nad zwierzętami bezdomnymi z uwzględnieniem następujących zadań tj.: zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym miejsca w schronisku dla zwierząt, zmniejszenie populacji zwierząt bezdomnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy.

W 2018r. obowiązywały następujące wieloletnie programy:

1. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania " na lata 2014-2020. ,którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie: poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach; poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.
2. Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Irządze na lata 2011-2032. Głównymi celami i zadaniami ujętymi w programie są:
   1) oczyszczenie terenu Gminy Irządze z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
   2) eliminacja negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka,
   3) likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko zgodnie z obowiązującym prawem do końca 2032 roku
3. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Irządze w latach 2014-2019. przedstawia analizę aktualnego zasobu mieszkaniowego gminy wraz z prognozą dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego prognozą dotyczącą wielkości i stanu technicznego i zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach obowiązywania programu analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków z podziałem na lata, planowana sprzedaż lokali mieszkalnych w kolejnych latach, zasady polityki czynszowej, zarządzanie mieszkaniowym zasobem gminy, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach, politykę w zakresie poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym.
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Irządze na lata 2016-2021 - dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.
5. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Irządze na lata 2016-2020 jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Irządze na lata 2016 – 2020. Kierunki te dotyczą działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w następujących sektorach tj.: budownictwa użyteczności publicznej, mieszkalnictwa prywatnego i komunalnego, usługowym, oświetlenia ulicznego oraz transportu publicznego i prywatnego.Niniejszy dokument zakłada osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplarnianych w pespektywie do roku 2020 i stanowi czteroletnią strategię gminy w zakresie efektywności energetycznej. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej będzie dokumentem wykorzystywanym w procesie pozyskiwania środków finansowych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.
   Celem strategicznym Planu jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz podniesienie efektywności energetycznej w gminie, a także udział w osiągnięciu celów

określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym do roku 2020. Cel strategiczny Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, realizowany poprzez cele szczegółowe będzie skutkował poprawą jakości powietrza do 2020 r. na terenie gminy poprzez: redukcję emisji CO_2 o 9%, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych o 4%, redukcję zużycia energii finalnej o 6%. Osiągnięcie założonego celu strategicznego będzie możliwe wyłącznie dzięki skutecznemu działaniu władz samorządowych w zakresie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, do których zaliczyć można:

1) zmianę oświetlenia ulicznego na bardziej energooszczędne,
2) wymianę pieców węglowych i kotłowni węglowych o niskiej sprawności,
3) wzrost udziału odnawialnych źródeł energii,
4) termomodernizację budynków mieszkalnych, usługowych i publicznych,
5) edukację ekologiczną wśród mieszkańców gminy,
6) wymianę energochłonnego oświetlenia w obiektach użyteczności publicznej,
7) modernizację dróg.

Realizacja w/w działań będzie miała pozytywny wpływ na otoczenie. Efektem wdrożenia dokumentu będą działania służące poprawie stanu środowiska w gminie, powiecie zawierciańskim oraz całym województwie śląskim, a także w sąsiednich regionach Polski.

20. Działania Wójta Gminy

Wójt realizuje zadania gminy wynikające z przepisów prawa i nadzoruje bieżące sprawy gminy reprezentuje Gminę Irządze w stosunkach publicznoprawnych ,wykonuje uchwały Rady Gminy , realizuje zadania gminy wynikające z przepisów prawa oraz nadzoruje bieżące sprawy gminy. Wójt wykonuje swe zadania przy pomocy Urzędu Gminy.
Gmina Irządze należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych, w których aktywnie uczestniczy Wójt Gminy:
Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego,
Lokalna Grupa Działania "Perła Jury"- jako Członek Rady Programowej,
Rybacka Lokalna Grupa Działania "Jurajska Ryba"- jako Członek Rady Programowej,
Związek Gmin i Powiatów Województwa Śląskiego.
Wójt jest również przedstawicielem Rady Społecznej Szpitala Powiatowego w Zawierciu, Powiatowej Rady Rynku Pracy przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu oraz Prezesem Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.